

***PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
WRAZ Z UZASADNIENIEM***

***PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY TURAWA
NA LATA 2022-2025 Z UWZGLĘDNIENIEM
PERSPEKTYWY DO ROKU 2030***

Tytuł	PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO WRAZ Z UZASADNIENIEM DO PRZYJĘTEGO „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY TURAWA NA LATA 2022-2025 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2030”
--------------	---

Zamawiający	<i>Gmina Turawa ul. Opolska 39c 46-045 Turawa</i>
--------------------	---

Wykonawca	<i>EkoLogika Mariusz Orzechowski ul. Paryska 7 45-402 Opole tel. 792-103-880 e-mail: biuro@e-ekologika.pl www.e-ekologika.pl</i>
------------------	--

Autorzy	<i>Kierownik zespołu autorskiego: mgr Mariusz Orzechowski </i>
----------------	--

Data wykonania:	<i>sierpień, 2022r.</i>
------------------------	-------------------------

EkoLogika

Mariusz Orzechowski
ul. Paryska 7, 45-402 Opole
tel. 792-103-880, e-mail: biuro@e-ekologika.pl
NIP: 754-273-79-99

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA PRAWNA.....	4
2. CEL OPRACOWANIA I UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU.....	4
3. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	6
4. OPINIE ORGANÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 57 I 58 USTAWY OOS.....	7
5. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI	7
6. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE	7
7. PROPOZYCJE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	7

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik nr 1 – przyjęty przez Radę Gminy „Program ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” (Uchwała)

Załącznik nr 2 – Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”

1. PODSTAWA PRAWNA

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wynika bezpośrednio z art. 46 i 47 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tj. Dz.U. 2022 poz. 1029 ze zm.) zwanej dalej *Ustawą ooś*.

W ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządzona została Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” zgodnie z art. 51 ust. 1 i 2 *Ustawy ooś*. Zawartość i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został ustalony z organami, o których mowa w art. 57 i 58 *Ustawy ooś* tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu (pismo znak: WOOŚ.411.2.5.2022.MO z dnia 24.03.2022r.) oraz Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Opolu (pismo znak: NZ.9022.1.31.2022.JG z dnia 07.03.2022r.).

Zgodnie z art. 55 ust. 3 *Ustawy ooś* do przyjętego „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 *Ustawy ooś*;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Ponadto w związku z tym, że procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko odbywa się z udziałem społecznym, organ opracowujący projekt dokumentu zgodnie z art. 42 pkt. 2 *Ustawy ooś* dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

2. CEL OPRACOWANIA I UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia Programu jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. Program powinien stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

Program ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030 został przyjęty Uchwałą nr XLIII/309/2022 Rady Gminy Turawa z dnia 31.08.2022r. (załącznik nr 1).

Celem strategicznym Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Turawa, bądź utrzymanie dobrego poziomu tam gdzie został on osiągnięty w wyniku realizacji założeń poprzednich projektów. Zawarte w Programie ochrony środowiska rozwiązania inwestycyjne oraz organizacyjno-informacyjne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi. Opracowany Program jest wypełnieniem obowiązku Gminy Turawa w zakresie sporządzania strategicznych dokumentów gminnych, co pozwala władzom Gminy na bieżąco kontrolować stan środowiska oraz planować na tej podstawie działania służące ochronie środowiska.

Przyjęcie Programu ochrony środowiska jest formą podejmowania strategicznej decyzji umożliwiającej realizację kierunków rozwoju tego zakresu działalności w określonej perspektywie czasowej. Wynikiem procesu planowania jest dokument zawierający wizję rozwoju systemu zarządzania ochroną środowiska, określający opcje i warunki rozwiązań. Jest on także ważnym środkiem informacji, narzędziem kontroli i materiałem wykorzystywanym do rozwoju systemu w przyszłości. Właściwy system zarządzania ochroną środowiska musi opierać się na strategicznych wnioskach, które w tym przypadku są przedstawione w postaci dokumentów programowych.

Przyjęte w Programie ochrony środowiska rozwiązania uwzględniają w pierwszej kolejności działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

Program ochrony środowiska dla Gminy Turawa zawiera omówienie:

- 1) spójności Programu ochrony środowiska z dokumentami strategicznymi i programowymi wyższego szczebla
- 2) sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz jego infrastruktury technicznej
- 3) oceny stanu środowiska na terenie Gminy Turawa z uwzględnieniem jedenastu obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe, (10) zagrożenia poważnymi awariami, (11) edukacja ekologiczna uwzględniających zagadnienie horyzontalne tj. adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska,
- 4) celów, kierunków interwencji i zadań wynikających z oceny stanu środowiska,
- 5) harmonogramu rzeczowo-finansowego wynikającego ze zdefiniowanych zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji
- 6) systemu realizacji Programu ochrony środowiska w zakresie zarządzania i monitorowania w oparciu o ustalone wskaźniki.

Z ustaleń Prognozy oddziaływania na środowisko wynika, że działania i zadania wskazane w „Programie ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” nie spowodują wystąpienia negatywnych trwałych oddziaływań na środowisko, a chwilowe i bezpośrednie oddziaływania będą miały miejsce na etapie ich realizacji. Założeniem „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” jest więc wskazanie takich działań i wyznaczenie takich celów i kierunków interwencji, aby stopniowo rozwiązywać zdiagnozowane problemy społeczno-gospodarcze i wprowadzać środki zaradcze i naprawcze z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska. Dlatego cele i kierunki wraz z działaniami

wyznaczone w POŚ dla Gminy Turawa mają wzmacniać, poprawiać i rozwijać zasoby przyrodniczo-środowiskowe Gminy Turawa przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

3. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko identyfikuje potencjalne zagrożenia wynikające z realizacji wyznaczonych w projekcie „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” zadań i kierunków w ramach poszczególnych obszarów interwencji. Prognoza jednocześnie wskazuje działania mające na celu zapobieganie, ograniczenie do minimum oraz kompensację przyrodniczą skutków realizacji projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”. Zastosowanie się do ustaleń wskazanych w Prognozie wynikających wielokrotnie z regulacji prawnych pozwoli na właściwą ochronę środowiska i krajobrazu oraz ochronę zdrowia i życia ludzi przed potencjalnym oddziaływaniem wynikającym z realizacji zadań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych.

Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska oraz jakości środowiska;
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu na środowisko przyrodnicze, w tym na zdrowie ludzi;
- opracowanie propozycji minimalizacji negatywnych skutków realizacji ustaleń dokumentu w obszarach, w których zidentyfikowano znaczące negatywne oddziaływania;
- opracowanie systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania dokumentu strategicznego.

Opracowując Prognozę zastosowano metodę indukcyjno-opisową oraz metodę analogii środowiskowych. Ocenę stanu środowiska przyrodniczego oraz analizę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru Gminy Turawa tj. studium literatury, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska. Szczegółową analizę wpływu ustaleń projektu Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na środowisko opracowano wykorzystując metodę macierzy interakcji.

Z analizy wpływu projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wykazanej w Prognozie oddziaływania na środowisko nie przewiduje się wystąpienia długotrwałych, bezpośrednich i pośrednich negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie i warunki życia ludzi. Zaproponowane w projekcie „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” działania mogą być realizowane w oparciu o różne warianty techniczne, technologiczne, środowiskowe, społeczne, gospodarcze itp., które wymagają indywidualnego podejścia na etapie prac koncepcyjnych. Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnych uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych. Dlatego przed przystąpieniem do konkretnych przedsięwzięć należy rozważać warianty alternatywne tak, aby możliwy był wybór takiego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Znaczna część planowanych inwestycji wymaga indywidualnego potraktowania i jeżeli jest to uzasadnione przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W tym przypadku wszelkie oddziaływania i środki zaradcze, w tym alternatywne rozwiązania, będą szczegółowo przeanalizowane pod kątem konkretnej inwestycji.

4. OPINIE ORGANÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 57 I 58 USTAWY OOŚ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 *Ustawy ooś* projekt „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został przekazany do opiniowania przez organy, o których mowa w art. 57 i 58 *Ustawy ooś*.

W ramach procedury opiniodawczej organy wydały swoje opinie w sprawie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu (pismem znak: WOOŚ.410.2.20.2022.MO z dnia 22.06.2022r.) zaopiniował przedłożoną dokumentację pozytywnie.

Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Opolu (pismem znak: NZ.9022.1.31.2022.JG z dnia 04.07.2022r.) zaopiniował pozytywnie bez uwag projekt „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Program ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030 oraz Prognoza oddziaływania na środowisko stanowią odpowiednio **załącznik 1 i 2** do podsumowania.

5. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

Zgodnie z art. 54 ust. 2 *Ustawy ooś* w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko został zapewniony udział społeczny. Informację o rozpoczęciu procesu konsultacji społecznych oraz wyłożeniu dokumentów do publicznego wglądu podano do wiadomości poprzez Obwieszczenie znak OŚ.604.3.2022.DP Wójta Gminy Turawa z dnia 07.06.2022r. o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Obwieszczenie zostało umieszczone na stronie internetowej Urzędu Gminy Turawa, stronie BIP Gminy Turawa oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Turawa. Konsultacje społeczne dokumentów trwały 21 dni tj. od 09.06.2022r. do 30.06.2022r.

W ramach przeprowadzonych konsultacji do projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

6. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE

Nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Prognoza wskazuje, że w wyniku realizacji zapisów projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” nie wystąpi oddziaływanie transgraniczne.

7. PROPOZYCJE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

System wdrażania Programu Ochrony Środowiska powinien podlegać na regularnej ocenie poprzez odpowiednio zaplanowane działania monitorujące. Sprawne monitorowanie Programu Ochrony Środowiska wymaga okresowej wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, w zakresie stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań. Celem monitoringu jest zatem zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych o środowisku i zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający

zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Monitoring jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza on informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Monitorowanie wdrażania postanowień Programu Ochrony Środowiska polegać będzie głównie na działaniach organizacyjno-kontrolnych, do których należą:

- 1) ocena stopnia wykonania zadań (ocena efektywności wykonania zadań);
- 2) ocena problemów w celu ich rozwiązania lub minimalizacji;
- 3) ocena rozbieżności pomiędzy założonymi celami, kierunkami i zadaniami, a ich wykonaniem.

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego Programu wyznaczono wskaźniki monitorowania, które zostały ujęte w rozdziale 6 POŚ w tabeli „Cele, kierunki interwencji i działania zaplanowane na lata 2022 – 2025”. Dla każdego z wyznaczonych wskaźników dla poszczególnych celów i kierunków interwencji określono wartość bazową i docelową, które będą podstawą do opracowania Raportów oraz przyszłych aktualizacji Programu. Przy ustalaniu wskaźników monitorowania wzięto pod uwagę istniejące uwarunkowania środowiskowe, wyznaczone cele i kierunki interwencji oraz dostępność danych ilościowych i jakościowych. Dlatego dla każdego z przedstawionych wskaźników monitorowania podano jego źródło, co znacznie ułatwi proces kontroli i weryfikacji założonych efektów środowiskowych.

Ponadto jako główne narzędzie służące analizie skutków realizacji zadań POŚ dla Gminy Turawa należy wskazać system Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [2] stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Monitoring, powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* [2], co najmniej w cyklu dwuletnim. System oceny skutków środowiskowych realizacji POŚ dla Gminy Turawa powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji.

Należy zaznaczyć, że analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska, w tym ocena skutków realizacji POŚ w oparciu o wyniki państwowego monitoringu środowiska powinna dotyczyć obszaru objętego projektem Programu, a więc Gminy Turawa.

Oprócz monitoringu państwowego, jako narzędzie służące monitorowaniu skutków funkcjonowania obiektów i urzędzeń w środowisku należy wskazać analizę (monitoring) porealizacyjny - instrument mający na celu praktyczną weryfikację ustaleń/zaleceń zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ocena skutków realizacji postanowień przyjętych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Turawa na lata 2022-2025 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” będzie wykonywana co dwa lata, z uwagi iż zgodnie z art. 18 *Ustawy Prawo ochrony środowiska* [2] z wykonania programów ochrony środowiska organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. W Raporcie dokonuje się weryfikacji i oceny stopnia realizacji poszczególnych zadań/działań wskazując termin realizacji, nazwę zadania, jego zakres oraz ewentualne koszty. Dodatkowo w każdym Raporcie dokonuje się zestawienia wartości przyjętych wskaźników porównując rezultaty z wartością bazową określoną w POŚ.